

Çağlar Özer

<https://orcid.org/0000-0003-3090-4740>

Assistant Professor, Istanbul Kent University, Faculty of Economics, Administrative and Social Sciences, Department of Political Science and Public Administration, Azerbaijan, caglarozar_62@hotmail.com

Atıf Künyesi | Citation Info

Özer, Ç. (2025). Yeni Medyada Mavi Vatan ve Ulusal Egemenlik Söylemleri. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 12 (5), 613-628.

Yeni Medyada Mavi Vatan ve Ulusal Egemenlik Söylemleri

Öz

Bu çalışma, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki deniz yetki alanlarını koruma ve genişletme stratejisi olarak geliştirilen Mavi Vatan doktrininin, ulusal egemenlik ve güvenlik söylemleri bağlamında incelemeyi amaçlamaktadır. Nitel araştırma yöntemlerine göre tasarlanan çalışmada askeri doktrin kavramı, uluslararası ilişkilerde egemenlik söylemleri ve güvenlikleşme teorisi çerçevesinde Mavi Vatan'ın söylemsel inşası ele alınmıştır. Ayrıca dijital diplomasi ve sosyal medya içerikleri analiz edilerek, Mavi Vatan söyleminin yeni medya platformlarında nasıl temsil edildiği ve ulusal kimlik ile tehdit algısının nasıl üretildiği değerlendirilmiştir. Bulgular, Mavi Vatan doktrininin Türkiye'nin denizlerdeki egemenlik haklarının korunması için kapsamlı bir strateji ve söylem aracı olduğunu göstermektedir. Doktrin hem devlet politikası hem de ulusal kimliğin yeniden üretildiği bir araç olarak işlev görmektedir; dijital medya ise bu söylemin yaygınlaşmasında kritik bir rol üstlenmektedir. Sonuç olarak, Mavi Vatan söylemi, Türkiye'nin jeopolitik çıkarlarının ve ulusal güvenlik algısının hem iç hem de dış kamuoyunda meşrulaştırılmasında etkin bir araç olarak öne çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Mavi Vatan, Deniz Yetki Alanları, Ulusal Egemenlik, Güvenlik Söylemi, Yeni Medya

Blue Homeland and National Sovereignty Discourses in New Media

Abstract

This study aims to examine the Blue Homeland doctrine, developed as a strategy to protect and expand Turkey's maritime jurisdiction areas in the Eastern Mediterranean, within the framework of national sovereignty and security discourses. Designed according to qualitative research methods, the study addresses the concept of military doctrine, sovereignty discourses in international relations, and the theory of securitization to analyze the discursive construction of Blue Homeland. In addition, digital diplomacy and social media content were analyzed to evaluate how the Blue Homeland discourse is represented on new media platforms and how perceptions of national identity and threat are constructed. The findings reveal that the Blue Homeland doctrine serves as both a comprehensive strategy and a discursive tool for safeguarding Turkey's sovereign rights at sea. The doctrine functions not only as a state policy but also as a mechanism for reproducing national identity, while digital media

Copyright and License Statement

All publication and copyright of this article are held by the Journal of Academic History and Ideas / Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi. The article is made available by the journal as open access under the terms of the Creative Commons Attribution–NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>). Under this license, the article may be used, reproduced, and shared in any medium for non-commercial purposes, provided that proper scholarly attribution is given; however, the original content may not be altered, transformed, or used to create derivative works. The scientific, legal, and ethical responsibility for the content of the works published in the journal rests entirely with the author(s) of the article; the journal's editors and editorial board cannot be held responsible for this content. All requests concerning commercial reuse, translation, or republication of the article must be directed to the journal's editorial board at akademiktarihvedusunce@gmail.com.

plays a critical role in the dissemination of this discourse. In conclusion, the Blue Homeland discourse stands out as an effective means of legitimizing Turkey's geopolitical interests and national security perceptions in both domestic and international public spheres.

Keywords: Blue Homeland, Maritime Jurisdiction Areas, National Sovereignty, Security Discourse, New Media

Giriş

21.yüzyılda dijital iletişim teknolojilerinin hızla gelişmesiyle birlikte, devletlerin uluslararası alandaki temsil biçimleri de köklü bir dönüşüm geçirmiştir. Geleneksel diplomasi ve uluslararası iletişim pratikleri yerini giderek daha fazla dijital diplomasi, kamu diplomasisi ve söylem temelli dış politika stratejilerine bırakmaktadır (Bjola & Holmes, 2015). Bu bağlamda yeni medya platformları, sadece kamusal bilgilendirme araçları değil, aynı zamanda egemenlik söylemlerinin inşa edildiği ve meşrulaştırıldığı yeni alanlar haline gelmiştir. Uluslararası ilişkiler kuramında da post-yapısalcı yaklaşımların etkisiyle devletlerin söylem üretme biçimleri, dış politikanın önemli bir analiz konusu haline gelmiştir (Hansen, 2006; Campbell, 1998). Türkiye özelinde bu kavram, 2006 yılında Emekli Tümamiral Cem Gürdeniz tarafından geliştirilmiş, 2016 sonrası hızla dış politika söyleminin kilit bileşenlerinden biri haline gelmiştir (Gingeras, 2020; SWP, 2024). Kavram, özellikle Libya ile deniz yetki alanı anlaşması ve Doğu Akdeniz’de artan enerji rekabeti bağlamında uluslararası görünürlüğünü artırmıştır (Chiozzo & Neves, 2024; Denizeau, 2021). Bu süreçte yeni medya, Mavi Vatan söyleminin hem iç kamuoyuna hem de uluslararası topluma aktarılmasında önemli bir araç işlevi görmüştür. Cumhurbaşkanlığı, Milli Savunma Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı’nın sosyal medya hesapları üzerinden yayınlanan haritalar, açıklamalar, NAVTEX duyuruları ve sembolik görseller, Türkiye’nin denizlerdeki egemenlik iddialarını dijital bir söylem olarak yeniden üretmiştir (Deriziotis, 2021). Aynı zamanda Twitter, YouTube ve Instagram gibi platformlar, yalnızca devletin değil, medya kuruluşlarının, akademisyenlerin ve bireylerin de bu söylemi destekleyen ya da eleştiren içerikler üretmesine olanak tanımıştır. Bu çalışma, Türkiye’nin Mavi Vatan söylemini ulusal egemenlik çerçevesinde yeni medya ortamında nasıl yapılandırıldığını ve uluslararası kamuoyuna nasıl sunduğunu incelemeyi amaçlamaktadır. Amaç doğrultusunda çalışmada ilk olarak, Türkiye’nin deniz yetki alanlarındaki haklarını temel alan Mavi Vatan doktrini ve bu doktrinin uluslararası ilişkilerdeki egemenlik söylemi bağlamındaki önemi ele alınacaktır. İkinci bölümde, Mavi Vatan söyleminin güvenlik ve kimlik temsilleri çerçevesinde nasıl yapılandırıldığı, post-yapısalcı söylem kuramı ışığında tartışılacaktır. Üçüncü bölümde ise, dijital dönüşümün devlet söylemleri üzerindeki etkisi kapsamında, dijital diplomasi ve yeni medyada Mavi Vatan söyleminin temsili analiz edilecektir. Bu çerçevede,

sosyal medya araçları aracılığıyla ulusal egemenlik ve kimlik söylemlerinin nasıl yeniden üretildiği ve yayıldığı açıklanmaya çalışılacaktır.

Mavi Vatan ve Ulusal Egemenlik Temelleri

Türkiye'nin deniz yetki alanları üzerindeki hak iddialarını ve bu iddiaların uluslararası ilişkiler bağlamında nasıl şekillendiğini anlamak için Mavi Vatan doktrini kritik bir kavramsal çerçeve sunmaktadır. Bu doktrin, Türkiye'nin hem tarihsel hem de stratejik çıkarlarını yansıtarak ulusal egemenlik kavramıyla doğrudan bağlantılıdır (Yaycı, 2019). Uluslararası ilişkiler teorisinde egemenlik, devletlerin dış politikalarını şekillendiren temel unsurlardan biri olarak kabul edilir ve bu bağlamda egemenlik söylemi, devletlerin kendi ulusal çıkarlarını meşrulaştırmak için kullandığı güçlü bir araçtır (Neumann, 1999). Bu bölümde, Mavi Vatan doktrininin içeriği ve uluslararası ilişkilerde egemenlik ve söylem kavramlarının Türkiye özelinde nasıl ele alındığı incelenecektir.

Türkiye'nin Mavi Vatan Doktrini

Askerî literatürde “doktrin” kavramı, silahlı kuvvetlerin belirli hedeflere ulaşmak üzere benimsediği temel ilke ve yöntemler bütünüdür. NATO'ya göre doktrin; askeri güçlerin görevlerini yerine getirirken başvurduğu temel esasları ve uygulama esaslarını içerir (NATO, 2019). Doktrinler yalnızca teorik yaklaşımlar değil, geçmiş tecrübelerle harmanlanmış, analiz edilmiş ve pratikte uygulanabilir yöntemleri kapsar. Politikadan temel farkı ise değiştirilebilir, esnek ve operasyonel düzeyde yönlendirici bir nitelik taşımasıdır (US Defence Information Center, 2003). Bu çerçeveden bakıldığında “Mavi Vatan” kavramı, salt bir politik söylem ya da stratejik eğilim değil, Türkiye'nin denizlerdeki hak ve çıkarlarını korumak üzere geliştirdiği bütüncül bir denizcilik doktrini. Kavram ilk olarak 2006 yılında Emekli Tümamiral Cem Gürdeniz tarafından ortaya atılmış, daha sonra Amiral Cihat Yaycı'nın katkılarıyla hem kuramsal hem de pratik bir temele oturtulmuştur (Gürdeniz, 2019; Yaycı, 2012). Türkiye, üç tarafı denizlerle çevrili bir ülke olarak Karadeniz, Ege ve Akdeniz'e kıyısı bulunmasından ötürü deniz yetki alanları konusunda jeopolitik açıdan son derece hassas bir konuma sahiptir (Kocamanoğlu, 2005). Bu nedenle, Türkiye'nin deniz politikaları yalnızca ekonomik çıkarlarla değil, aynı zamanda güvenlik ve egemenlik meseleleriyle de yakından ilişkilidir. Mavi Vatan doktrini, bu bağlamda Türkiye'nin denizlerdeki haklarını koruma yönündeki stratejik duruşunun en açık göstergesidir. Doktrin kapsamında Türkiye'nin deniz yetki alanları yaklaşık 462.000 kilometrekare olarak tanımlanmakta, bu alanlar Doğu Akdeniz, Ege ve Karadeniz'i kapsamaktadır (Kribbe, 2020; Saygılı, 2023). Türkiye, bu doktrin çerçevesinde özellikle Doğu Akdeniz'deki deniz sınırlarına dair tezlerini, uluslararası hukuka

uygun bir biçimde savunmayı amaçlamaktadır. Nitekim Türkiye'nin Birleşmiş Milletler Deniz Hukuku Sözleşmesi'ne (UNCLOS) taraf olmamasına rağmen, kıta sahanlığı belirlenirken anakara esaslı ölçütlerin esas alınması gerektiğini savunmaktadır (Kribbe, 2020). Mavi Vatan doktrininin sahadaki en somut yansıması, 27 Kasım 2019 tarihinde Libya'nın Ulusal Mutabakat Hükûmeti ile imzalanan Deniz Yetki Alanlarının Sınırlandırılması Anlaşması olmuştur (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2022). Bu anlaşma, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'deki haklarını hukuki zeminde güvence altına alma ve uluslararası sistemdeki meşruiyetini artırma çabasının bir parçası olarak değerlendirilmektedir.

Şekil 1. Mavi Vatan Haritası (Arıkan, Baysan & Güngör Sola, 2023, s. 364).

Doktrinin uygulama safhası yalnızca diplomatik anlaşmalarla sınırlı kalmamış; Türk Silahlı Kuvvetleri tarafından düzenlenen deniz tatbikatları, NAVTEX ilanları ve kamu kurumları tarafından yapılan resmi açıklamalarla da desteklenmiştir. Bu gelişmeler, Mavi Vatan'ın sadece bir fikirden ibaret olmayıp, sahada kurumsallaşan bir denizcilik yaklaşımı olduğunu göstermektedir (Arıkan, Akar ve Yalçın, 2023). Yunanistan'ın Avrupa Birliği destekli Sevilla Haritası temelinde öne sürdüğü deniz yetki sınırlarına karşı Türkiye, Mavi Vatan doktrini ile alternatif bir sınırlandırma yöntemi sunmaktadır (Adar ve Toygür, 2020). Türkiye, Yunanistan'ın ada temelli kıta sahanlığı yaklaşımının uluslararası deniz hukukuna aykırı olduğunu savunmakta; özellikle Meis gibi küçük adaların geniş deniz yetki alanı oluşturamayacağını ifade etmektedir.

Mavi Vatan, Türkiye'nin denizlerdeki haklarını korumaya yönelik uluslararası hukukla uyumlu, stratejik, diplomatik ve askerî unsurları içeren bütüncül bir denizcilik doktrindir. Ulusal egemenlik, enerji güvenliği ve bölgesel istikrar gibi çok boyutlu hedefleri içeren bu

doktrin, aynı zamanda dijital ve uluslararası platformlarda da etkin bir söylem haline gelmiştir (Denizeau, 2021).

Uluslararası İlişkilerde Egemenlik ve Söylem

Egemenlik, uluslararası ilişkiler disiplininin en temel ve en çok tartışılan kavramlarından biridir. Klasik anlamda egemenlik, bir devletin kendi toprakları üzerindeki mutlak yetkisi ve iç işlerine dışarıdan herhangi bir müdahalenin yapılamayacağına ilişkin ilkedir. Bu yaklaşım, Westphalia Antlaşması'na kadar uzanan bir geleneksel devlet anlayışına dayanır. Bu çerçevede egemenlik, genellikle uluslararası hukuk ve uluslararası sistemin temel normları çerçevesinde tanımlanır (Krasner, 1999). Stephen Krasner'ın "egemenliğin dört anlamı" yaklaşımı — uluslararası-hukuki egemenlik, Westphalian egemenlik, iç egemenlik ve bağımsızlık — bu kavramın çok boyutlu niteliğini ortaya koyar. Ancak bu klasik yaklaşım, egemenliği yalnızca hukuki, biçimsel ve sabit bir statü olarak ele almakta; onun sosyal, siyasal ve ideolojik boyutlarını göz ardı etmektedir. Bu noktada post-yapısalcı kuramların katkısı belirleyici olmaktadır. Post-yapısalcı uluslararası ilişkiler yaklaşımları, egemenliği yalnızca maddi koşullarla değil, söylemlerle şekillenen bir süreç olarak görür. Bu perspektif, egemenliğin yalnızca bir güç meselesi değil, aynı zamanda bir anlamlandırma meselesi olduğunu vurgular. Yani egemenlik, devletlerin sahip oldukları mutlak güçten çok, bu gücün meşruiyetinin nasıl üretildiği ve yeniden üretildiği ile ilgilidir. Bu çerçevede, söylem — yani belirli bir dilsel, kültürel ve sembolik sistem içerisinde egemenlik hakkında neyin, nasıl konuşulabildiği — merkezi bir rol oynar (Hansen, 2006). Lene Hansen'in (2006) güvenlik ve kimlik üzerine çalışmaları, bu anlayışı derinleştirir. Ona göre güvenlik, nesnel bir durum değil, belirli aktörlerce üretilen ve söylemler aracılığıyla inşa edilen bir süreçtir. Bu süreçte devletler, bazı meseleleri "güvenlik tehdidi" olarak inşa eder; böylece bu tehditlere karşı alınan önlemler, toplum gözünde meşrulaşır. Egemenliğin bu bağlamda bir söylem olarak işleyişi, özellikle dış politika pratiklerinde ve stratejik anlatılarda açıkça gözlemlenebilir. Güvenlik söylemleri genellikle sınır, vatan, millet ve kimlik gibi temalarla iç içe geçerek ulusal birlik ve devlet otoritesini güçlendirme işlevi görür.

David Campbell (1998), bu noktada egemenliği, devletin kendisini "öteki"ne karşı tanımladığı bir süreç olarak ele alır. Ona göre egemenlik, dış tehditler, krizler ve düşman figürleri aracılığıyla inşa edilir. Devlet, bu söylem aracılığıyla hem içerde meşruluk kazanır hem de dışarda kendi egemenliğini yeniden üretir. Campbell'ın bakış açısı, egemenliğin sabit bir veri değil, sürekli yeniden tanımlanan bir kimlik ve güvenlik projesi olduğunu ortaya koyar. Bu, özellikle jeopolitik anlatılar üzerinden şekillenen dış politika stratejilerinde belirginleşir.

Bu söylemsel yaklaşımın pratik yansımalarından biri Türkiye özelinde “Mavi Vatan” kavramıdır. Mavi Vatan, 2006 yılında Emekli Tümamiral Cem Gürdeniz tarafından ortaya atılan ve Türkiye’nin deniz yetki alanlarını savunma iddiası taşıyan bir jeopolitik strateji çerçevesidir. Başlangıçta askeri doktrin olarak şekillenen bu kavram, zamanla devletin resmi dış politika söylemi haline gelmiş ve özellikle Doğu Akdeniz’deki enerji rekabeti ile birlikte uluslararası görünürlüğünü artırmıştır (Denizeau, 2021; Chiozzo & Neves, 2024). Ancak Mavi Vatan, yalnızca bir güvenlik doktrini değil; aynı zamanda bir egemenlik anlatısıdır. Türkiye’nin denizlerdeki hak ve çıkarlarını “vatan” kavramıyla bütünleştirmesi, bu alanların korunmasını hukuki olduğu kadar siyasi ve kültürel bir sorumluluk olarak tanımlar (Norris & Jager, 2021). Bu bağlamda egemenlik söylemi, milliyetçilik ve vatanperverlik duygularıyla yüceltilir; toplum nezdinde etkili bir mobilizasyon aracı haline gelir. Özellikle Mavi Vatan söylemi, Türkiye’nin Akdeniz, Ege ve Karadeniz’de artan jeopolitik varlığını bir ‘varoluş meselesi’ni tartışır hale getirir (Çandar, 2020) Devlet aktörleri bu söylemi, ulusal egemenliği tehdit eden dış aktörlere karşı bir direnç sembolü olarak sunar; böylelikle egemenlik yalnızca hukuki bir kavram değil, sembolik bir projeksiyon haline gelir.

Söylemsel egemenlik dijital medya ve yeni medya araçları aracılığıyla da yayılmakta ve meşrulaştırılmaktadır. Devlet kurumları ve siyasi aktörler tarafından sosyal medya platformlarında paylaşılan sloganlar — “Mavi Vatan bizimdir”, “Vatan denizde başlar” gibi — egemenlik söylemini yalnızca elit düzeyde değil, toplumun tüm kesimlerinde dolaşıma sokar (Denizeau, 2021; Pantazis, 2025). Bu söylemlerle ulusal egemenlik, korunması gereken bir sınır olmanın ötesine geçerek, sahip çıkılması gereken bir kimlik alanı haline gelir.

Netice itibarıyla egemenlik kavramı yalnızca uluslararası hukukla tanımlanan bir yetki biçimi değildir. Bu kavram, söylem aracılığıyla inşa edilen ve sürekli yeniden üretilen bir kimlik, güvenlik ve temsiliyet meselesidir. Post-yapısalcı kuramların gösterdiği gibi, egemenliğin anlam dünyası çok katmanlıdır ve bu anlam söylemler yoluyla sürekli olarak yeniden kurulur. Bu bakış açısı, Mavi Vatan gibi jeopolitik kavramların analizinde son derece işlevseldir; egemenlik, yalnızca hukukla değil, aynı zamanda dil, kültür ve kimlikle şekillenir (Moudouros, 2021).

Güvenlik ve Kimlik Temsilleri

Egemenlik söylemleri, genellikle ulusal güvenlik algısıyla yakından ilişkilidir ve devletlerin kendi varlıklarını koruma stratejilerinin temelinde yer alır (Buzan, Wæver ve de Wilde, 1998). Bu bağlamda, Mavi Vatan söylemi sadece deniz alanlarına yönelik bir politikayı değil, aynı zamanda Türkiye’nin kendisini tehdit algıları ve kimlik inşası temelinde nasıl konumlandığını da gösterir (Doty, 1996). Post-yapısalcı söylem kuramı, kimlik ve tehdit

algısının söylemsel olarak inşa edildiğini savunarak, egemenlik ve güvenlik temsillerinin dinamik doğasını ortaya koymaktadır (Laclau & Mouffe, 2014). Bu bölümde, Mavi Vatan söyleminin güvenlik ve kimlik bağlamında nasıl yapılandırıldığı ve algılandığı analiz edilecektir.

Güvenlikleşme ve Egemenlik Söylemi

“Mavi Vatan” söylemi, Türkiye'nin deniz yetki alanları üzerindeki egemenlik iddiasını güçlendirmekle kalmaz; aynı zamanda bu alanları birer ulusal güvenlik meselesi olarak yeniden çerçevelendirir. Bu strateji, yalnızca uluslararası hukuk zeminindeki hak taleplerini değil; aynı zamanda kimlik, kolektif güvenlik ve varoluşsal tehdit gibi hava inşa eden bir anlatıyı içerir. Bu yönüyle Kopenhag Okulu'nun güvenlikleşme (securitization) teorisinin uygulanabilir bir örneğini sunar (Buzan, Wæver & de Wilde, 1998). Buzan ve Wæver'e göre, bir konunun güvenlik meselesi olarak sunulması —yani securitization— onu sıradan politik tartışmaların dışına çıkarır ve “acil müdahale” gerekliliğini meşrulaştırır. Bu yaklaşımda tehdit nesnel bir gerçeklik değil, söylemler aracılığıyla inşa edilmiş bir yapıdır. Buzan ve Wæver, güvenlik meselelerinin yalnızca bir içerik meselesi olmadığını, aynı zamanda toplumsal düzeyde çok katmanlı bir söylem pratiği olduğunu altını çizer. Bir aktör (örneğin devlet), belirli bir durumu “varoluşsal tehdit” olarak ilan ettiğinde, bu bir speech act olarak acil ve olağanüstü müdahaleleri meşrulaştırır (Buzan, Wæver & de Wilde, 1998). Bu süreç, zamanla belirli bir güvenlik kültürü yaratır. Güvenliğin ne olduğu, yalnızca nesnel bir tehditten ziyade, o konuda yetkili ve meşruiyet sahibi aktörlerin yaptığı söylemsel müdahale ile tanımlanır. Böylece kamuoyunda söz konusu meseleye dair özel bir önem ve aciliyet algısı oluşur (Flohr, 2025). “Güvenlik” hâline getirilen mesele, rutin siyasal süreçlerin dışına taşınır ve olağan dışı araçların kullanımını meşrulaştıran bir zemine oturtulur. Bu çerçevede, 2019 yılında Türkiye ile Libya'nın Ulusal Mutabakat Hükümeti arasında imzalanan Deniz Yetki Alanları Mutabakatı, Doğu Akdeniz'de enerji kaynakları, deniz yetki sınırları ve egemenlik tartışmalarının güvenlik söylemi üzerinden yeniden çerçevelenmesini beraberinde getirmiştir (Kancı, 2019). Bu gelişmenin ardından, Mavi Vatan söylemi giderek daha belirgin bir şekilde yalnızca dış politika aracı değil, iç politikada da mobilize edilen bir sembol hâline dönüşmüştür.

Özellikle "vatan" kavramının denizlerle ilişkilendirilmesi, bu söylemi halk nezdinde daha duygusal ve kimliksel bir bağlama taşımış; böylece Mavi Vatan yalnızca bir jeopolitik strateji değil, aynı zamanda ulusal bir görev, bir varlık mücadelesi olarak sunulmaya başlanmıştır (Yaka, 2024). Denizlerin savunulması, bu bağlamda yalnızca jeostratejik bir zorunluluk değil, kolektif bir kimlik inşasının da aracı hâline gelmiştir.

Güvenlik söylemi, yalnızca elit aktörlerle sınırlı kalmaz; aynı zamanda medya ve yeni medya platformları aracılığıyla toplum genelinde yayılır. Sosyal medyada paylaşılan NAVTEX duyuruları, askeri tatbikat görüntüleri, İHA (İnsansız Hava Aracı) çekimleri ve Mavi Vatan haritaları bu söylemi hem simgesel hem de duygusal mesajlarla güçlendirir. Bu içerikler, diplomatik dilin ötesinde kamuoyunu harekete geçiren, toplumsal birlik duygusunu pekiştiren sembolik öğeler taşır (Şen & Açıkgoz, 2022). Ayrıca, bu medya unsurları dramatik müzikler, millî semboller ve askeri temalarla birlikte sunulduğunda; egemenlik ve güvenlik söylemi duygusal mobilizasyon boyutuyla daha etkili hâle gelir. Özellikle Twitter, YouTube gibi platformlarda dolaşıma giren “Bayrak dalgalandıkça Mavi Vatan bizimdir!” veya “Mavi Vatan bizimdir ve bizim kalacak!” sloganları, bu söylemi yalnızca devlet düzeyinde değil, toplumun her kesiminde dolaşıma sokar (T.C. Millî Savunma Bakanlığı, 2025; Şentürk, 2025). Bu süreçte önemli olan unsurlardan biri de güvenlik söyleminin sadece dış politikaya değil, iç politikaya da müdahale edebilmesidir. Mavi Vatan söylemi, toplumun içindeki millî duyarlılığı tetikleyerek dış politika kararlarını meşrulaştırmakta ve devletin egemenlik pratiğini toplumsal kabul düzeyine taşımaktadır. Bu yöntemle egemenlik; sadece hak iddiası değil, toplumsal kimlik ve paylaşılan duygu sistemi haline gelir (İzol, 2022). Netice itibarıyla, “Mavi Vatan” kavramı etrafında oluşturulan güvenlik söylemi, hem dış dünyaya yönelik stratejik bir anlatı hem de iç kamuoyuna yönelik kimliksel inşa aracına dönüşür. Bu süreç, Kopenhag Okulu'nun güvenlikleşme teorisinin sunduğu analitik araçlarla açıkça okunabilir. Türkiye'nin Doğu Akdeniz politikalarının giderek güvenlik diline yaslanması; söylemin gücünü, egemenlik iddialarının nasıl toplumsal ve ideolojik meşruiyet kazandığını göstermesi bakımından dünya literatüründe önemli bir örnektir.

Post-Yapısalcı Söylem Kuramı: Kimlik, Mekân, Tehdit

Post-yapısalcı söylem kuramına göre dış politika, sabit çıkarların değil, söylemsel inşaların sonucudur. Kimliğin dış politikayı şekillendirdiği kadar dış politikanın da kimliği yeniden ürettiğini savunan bu yaklaşım, devletlerin kendilerini “öteki” ile karşılaştırarak kendilerini kurduklarını vurgular (Doty, 1996). Diplomasi ve stratejik söylemler, bir devletin kimlik inşasında temel araçlardır. Mavi Vatan söylemi bu bağlamda, Türkiye'nin ulusal kimliğini deniz alanlarına genişleten bir söylem projesidir. Doğu Akdeniz ve Ege'deki deniz alanları, yalnızca fiziksel sınırlar değil; aynı zamanda kimliğin mekânla bütünleştiği yeni vatan tasavvurları olarak kurgulanmaktadır (Moudouros, 2021) Bu söylem, Türkiye'yi “hakları gasp edilmiş”, “kuşatılmış” bir özne olarak temsil ederek, deniz alanlarını “vatan”ın parçası olarak yeniden tanımlar. Söylem kuramına göre tehdit, nesnel bir olgu değil; temsil edilen bir kurgudur. Mavi Vatan söylemi, Türkiye'nin Akdeniz'deki varlığını bir varoluş meselesine

dönüştürür. Batılı aktörler, Yunanistan ve Rum Kesimi gibi dış güçler, söylemde “tehdit” olarak temsil edilir. Dolayısıyla bu tehdit algısı hem iç hem dış politikanın meşruiyetini oluşturur (Chiozzo & Neves, 2024).

Söylem yeni medya aracılığıyla çoğaltılır. Sosyal platformlarda paylaşılan haritalar, tatbikat görüntüleri, hashtag’ler (#MaviVatan, #DoğuAkdenizBizimdir), mobilizasyon amaçlı vurgular, bu kimliği sürekli yeniden üretir. Özellikle çoklu görseller ve kısa videolar, Türkiye’nin kimliğini duygusal bir bağlamda güçlendirerek ortak bir milli birlik hissi oluşturur (Chiozzo & Neves, 2024). Mavi Vatan söylemi yalnızca medya ve kamuoyu düzeyinde kalmaz; aynı zamanda deniz kuvvetleri tatbikatlarında, Libya ile imzalanan deniz yetki alanı mutabakatlarında ve yıllık Mavi Vatan tatbikatlarında stratejik pratiğe dönüşür. Bu durum, söylemsel anlatının kurumsal ve jeopolitik bir mantığa kaymasına işaret eder (Moudouros, 2021). Post-yapısalcı söylem kuramı çerçevesinde, Mavi Vatan yalnızca bir dış politika söylemi değil; kimliksel, ideolojik ve duygusal bir inşa sürecidir. Türkiye’nin dış politikası burada geçmişe dayalı bir hak talebi değil, geleceğe dönük bir kimlik ve güvenlik anlatısı biçiminde yeniden üretilmektedir. Bu kuramsal perspektif, Mavi Vatan gibi kavramların sadece politik strateji değil, dilsel-kültürel aktörler tarafından oluşturulan, temsil edilen ve kabul gören “gerçeklikler” olduğunu gösterme bakımından değerlidir.

Dijital Dönüşüm ve Medyada Söylem Üretimi

Küreselleşme ve teknolojik gelişmeler, devletlerin dış politika iletişimde yeni araçların kullanılmasını zorunlu kılmıştır. Dijital medya, devletlerin ulusal ve uluslararası kamuoylarına doğrudan ulaşabilmelerine olanak tanıyan etkili bir platform haline gelmiştir (Bjola & Holmes, 2015). Bu bağlamda, Türkiye’nin Mavi Vatan söylemini dijital mecralarda nasıl temsil ettiği ve bu söylemin sosyal medya üzerinden nasıl yayıldığı önemli bir çalışma alanıdır (Özer ve Özçetin, 2024). Yeni medya aynı zamanda vatandaşların söyleme katılımını ve söylemin çok boyutlu temsillerini mümkün kılarak, egemenlik ve ulusal kimlik algılarının toplumsal boyutlarını da şekillendirir (Chiozzo & Neves, 2024). Bu bölümde, dijital diplomasi uygulamaları ve sosyal medya içerikleri aracılığıyla Mavi Vatan söyleminin nasıl üretildiği ve yayıldığı incelenecektir.

Dijital Diplomasi ve Yeni Medyada Söylem Üretimi

Geleneksel diplomasi büyükelçilik ve yüz yüze arabuluculuk gibi fiziksel süreçlere dayanırken, dijital teknolojiler sayesinde devletler artık sosyal medya üzerinden uluslararası kamuoyuyla doğrudan iletişime geçebilmektedir. Bu dönüşüm uluslararası ilişkiler literatüründe “dijital diplomasi” ya da “e-diplomasi” olarak tanımlanır (Bjola & Holmes, 2015)

Bu bağlamda Twitter, Facebook, YouTube, Instagram gibi platformlar sadece bilgi aktarım aracı değil, aynı zamanda algı yönetimi ve yumuşak güç üretimi için stratejik alanlar haline gelmiştir.

Twiplomasi (Twitter Diplomacy): Twitter yeni adıyla X üzerinden halkla ve dünya liderleriyle doğrudan etkileşim kurmak, resmi açıklama ve tepkiler paylaşmak anlamına gelir. Bu yaklaşım, klasik diplomasi anlayışını aşarak daha hızlı ve interaktif bir yapı sunar (Jabbarlı, 2023). Türkiye, özellikle 2016 sonrası dönemde dijital platformları bir dış politika aracı olarak çok daha stratejik kullanmaya başlamıştır. Dışişleri Bakanlığı (@trdiplomacy), Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı ve TSK'nın resmi sosyal medya hesapları, güncel dış politika meselelerinde doğrudan söylem oluşturucu rol oynamaktadır (TC. İletişim Başkanlığı, 2022). Mavi Vatan söylemi, Twitter, YouTube ve Instagram üzerinden görsel ve metinsel içeriklerle desteklenmektedir. Örneğin Dışişleri Bakanlığı'nın İngilizce sosyal medya hesaplarında paylaşılan haritalar ve NAVTEX duyuruları, hem iç hem dış kamuoyuna ulaşmak için stratejik bir araçtır. Bu içerikler, Türkiye'nin deniz yetki alanlarına ilişkin hukuki dayanaklarını uluslararası kamuoyuna taşır (BBC, 2024; Cumhuriyet, 2024). Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın açıklamaları sıklıkla "vatan", "hak", "egemenlik" gibi duygusal ve simgesel kelimeler içerir; bu, dijital diplomasinin millî kimlik ile ilişkisinin güçlü göstergesidir (Yıldırım, 2022). Yeni medya içerikleri; askeri tatbikat videoları, harita infografikleri, dramatik müzik kullanılan klipler gibi unsurlarla zenginleştirilir. Bu içerikler hem bilgilendirici hem de mobilize edici öğeler taşır. Dijital mesajlar, ulusal kimliği güçlendiren semboller ile sunulur devletin egemenlik iddiasına duygusal destek sağlar (Stratejik Ortak, 2020). Ayrıca bu dijital paylaşımlar yalnızca Türk kullanıcılarına değil, yabancı takipçilere de yönelik içerikler sunarak uluslararası meşruiyet arayışına hizmet eder.

Dijital diplomatlardan biri olan İletişim Başkanlığı, Mavi Vatan söylemini "siber vatan" kavramıyla birlikte bütünleştirmiş; dijital platformları sadece iletişim değil, aynı zamanda güvenlik alanı olarak da tanımlamıştır (Yıldırım, 2022; TC. İletişim Başkanlığı, 2022). Bu söylem, devletin dijital tehditlere karşı soyut bir "vatansal" savunma argümanı sunmasına olanak tanır. Türkiye'nin diplomasisi, dijital içeriklerin yanı sıra askeri tatbikatlar, deniz devriyeleri, NAVTEX ilanları gibi pratiklerle desteklenmektedir. Bu açıdan dijital söylem hem yumuşak güç hem de sert güç unsurlarını bir araya getirerek "yoğunlaştırılmış strateji" oluşturur (Gülbakan, 2021). Türkiye'nin dijital diplomasisi, Mavi Vatan söylemini yalnızca özgün bir dış politika stratejisi olarak sunmakla kalmayıp; aynı zamanda bu söylemin uluslararası kamuoyunda meşru, iç kamuoyunda güçlü bir kimliksel araç olarak yerleşmesini sağlamaktadır. Yeni medya araçları burada sadece araç değil, söylem üretim merkezi işlevi görmektedir.

Yeni Medyada Mavi Vatan Söyleminin Temsili: Anlatı, Görsellik ve Katılım

Mavi Vatan söylemi, klasik diplomatik belgelerin ve strateji belgelerinin ötesine geçerek dijital platformlarda yeni bir ulusal anlatı formu kazanmıştır. Bu anlatı, sadece devletin resmi açıklamalarıyla değil, aynı zamanda medya organları, bireysel kullanıcılar ve hatta mizahi içerik üreticileri tarafından da şekillendirilmiştir. Yeni medya araçları, söylemin hızlı yayılımını sağlamakla kalmamış; aynı zamanda onu duygusal, kültürel ve jeopolitik anlamlar içeren çok katmanlı bir yapıya dönüştürmüştür (Denizeau, 2021). Sosyal medya platformları, bu süreçte en etkin mecralar olmuştur. Twitter'da “#MaviVatan” etiketiyle yapılan binlerce paylaşım, bir yandan Türkiye'nin deniz yetki alanlarındaki tezlerini kamuoyuna anlatma işlevi görürken, diğer yandan ortak bir “mağduriyet” ve “birlik” söylemi inşa etmiştir. Görsel içeriklerin yoğunluğu, bu duygunun etkisini artırmıştır. Örneğin, Türkiye kıyılarına yalnızca 2 kilometre uzaklıkta yer alan Meis Adası'nın silahlandırılması ve buna ilişkin paylaşımlar, kamuoyunda egemenlik ihlali algısını beslemiştir (TRT, 2022). YouTube gibi video tabanlı platformlarda ise, emekli amirallerin, strateji uzmanlarının ve siyasi yorumcuların yer aldığı söyleşiler ve haritalarla desteklenen açıklamalar, akademik ve teknik bilgiye dayalı içeriklerin yaygınlaşmasını sağlamıştır. Özellikle Cem Gürdeniz ve Cihat Yayıcı'nın televizyon programlarında ya da panel konuşmalarında sundukları görüşlerin, sonradan dijital platformlara yüklenerek milyonlarca izlenmeye ulaşması, geleneksel bilginin dijital ortamda nasıl yeniden üretildiğini göstermektedir (Yayıcı, 2020; Gürdeniz, 2019). Yeni medya, sadece bilgi aktaran bir kanal olmaktan öte, duygusal seferberlik sağlayan güçlü bir araç olarak işlev görmektedir. Görsel-işitsel platformlarda paylaşılan dramatik müzikli ve sembol ağırlıklı kısa videolar, Mavi Vatan söylemini “milli direniş” ve “vatan savunması” ekseninde yeniden çerçevelemektedir. NAVTEX ilanları veya deniz tatbikatlarının bayraklar, haritalar ve marşlar eşliğinde sunulduğu içerikler, kullanıcıların bu söylemle duygusal bağ kurmasını kolaylaştırmaktadır. Örneğin, Neves & Chiozzo (2024) tarafından analiz edilen Mavi Vatan temalı medya içerikleri, görsel-işitsel anlatının genç kullanıcılar arasında ulusal kimlik ve tehdit algısını pekiştirmede nasıl etkili olduğunu göstermektedir.

Yeni medya platformları, milliyetçi söylemin geniş kitlelerce sahiplenilmesinde kritik rol oynamaktadır. Sosyal medya üzerinden yayılan “Mavi Vatan bizimdir” gibi sloganlar, popüler kültürün çeşitli biçimleriyle birleşerek kolektif bir milli kimlik ve aidiyet duygusu yaratmaktadır. Bu süreç, Anderson'ın (2020) “hayali cemaatler” kavramıyla uyumlu olarak, toplulukların dijital araçlar sayesinde daha görünür ve etkileşimli hale gelmesini sağlamaktadır. Ekman (2015) dijital platformlarda güvenlik ve tehdit söylemlerinin toplumsal korku ve aidiyet

bağlamında nasıl üretildiğini göstermektedir. Böylece dijital mecralar, sadece bilgi iletmekle kalmayıp, aynı zamanda duygusal seferberlik ve toplumsal kimlik inşasında da aktif bir alan yaratmaktadır (Müller & Schwarz, 2021).

Akademik literatürde de bu sürece dair dikkat çekici analizler bulunmaktadır. Chiozzo & Neves (2024), dijital milliyetçiliğin söylem düzeyindeki etkilerini incelerken, görsel-işitsel içeriklerin millî aidiyet üretme gücüne işaret eder. Mavi Vatan söyleminin yeni medyada görsel temsili, sadece iç politikada değil, aynı zamanda uluslararası kamuoyunda da Türkiye'nin tezlerini görünür kılma stratejisinin bir parçası olarak yorumlanmaktadır (Moudouros, 2021). Bu bağlamda yeni medya, Mavi Vatan söyleminin sadece "iletilen" değil, aynı zamanda "ortaklaşa inşa edilen" bir anlatı haline gelmesini sağlamıştır. Devletin dış politika söylemi ile halkın dijital tepkileri, içerikleri ve etkileşimleri arasında çift yönlü bir ilişki doğmuştur. Bu süreç, söylemin sosyal meşruiyetini artırmış, iç siyasette bir konsolidasyon aracı; dış siyasette ise bir diplomatik duruşun kültürel ifadesi haline gelmiştir.

Sonuç

Bu çalışma, Türkiye'nin Doğu Akdeniz'de deniz yetki alanlarını koruma ve genişletme amacıyla geliştirdiği Mavi Vatan doktrinini, ulusal egemenlik söylemi ve güvenlik çerçevesinde çok boyutlu olarak ele almıştır. İlk olarak, Mavi Vatan kavramının yalnızca bir strateji veya politika olmadığını, aynı zamanda Türkiye'nin ulusal kimlik ve egemenlik algısını denizlere taşıyan kapsamlı bir doktrin olarak ortaya çıktığını göstermiştir. Bu bağlamda, Mavi Vatan, Türkiye'nin bölgedeki deniz yetki alanlarını hukuki, diplomatik ve askeri araçlarla koruma kararlılığının ifadesi olarak değerlendirilmiştir.

Çalışma, aynı zamanda Mavi Vatan söyleminin güvenlikleşme kuramı çerçevesinde nasıl yeniden inşa edildiğini ve ulusal bir tehdit algısı üzerinden meşrulaştırıldığını ortaya koymuştur. Post-yapısalcı söylem analizi, bu doktrinin sadece coğrafi ve politik bir gerçeklik değil, aynı zamanda Türkiye'nin kimlik ve aidiyet duygularını da şekillendiren söylemsel bir yapı olduğunu göstermiştir. Özellikle yeni medya ve dijital diplomasi kanalları aracılığıyla Mavi Vatan söyleminin ulusal ve uluslararası kamuoyuna etkili biçimde ulaştırıldığı, sosyal medya içeriklerinin bu söylemi pekiştiren önemli araçlar olduğu vurgulanmıştır.

Dijital medyanın gücü, Mavi Vatan doktrininin kamuoyunda kabul görmesini ve ulusal birlik duygusunun pekişmesini sağlamanın yanı sıra, uluslararası arenada Türkiye'nin haklılığını savunmada da stratejik bir araç olarak kullanılmaktadır. NAVTEX ilanları, tatbikat görüntüleri ve dijital kampanyalar hem güvenlik algısını canlı tutmakta hem de devlet söyleminin sürekliliğini garanti etmektedir.

Sonuç olarak, Mavi Vatan doktrini, Türkiye'nin denizler üzerindeki egemenlik haklarını koruma ve güçlendirme hedefiyle şekillenen çok boyutlu bir strateji, söylem ve kimlik inşasıdır. Bu çalışma, devletlerin ulusal çıkarlarını savunurken söylemsel araçları nasıl kullandıklarını ve dijital çağda bu araçların ne denli kritik hale geldiğini göstermesi bakımından önemlidir. Gelecek çalışmalar, bu söylemin bölgesel politikalar üzerindeki uzun vadeli etkilerini ve uluslararası hukuk açısından taşıdığı tartışmaları daha derinlemesine inceleyebilir.

Kaynaklar

- Adar, S., & Toygür, I. (2020). *Turkey, the EU, and the Eastern Mediterranean crisis: Militarization of foreign policy and power rivalries*. SWP Comment.
- Anderson, B. (2020). *Imagined communities: Reflections on the origin and spread of nationalism*. In *The new social theory reader* (pp. 282–288). Routledge.
- Arıkan, A., Baysan, S., & Güngör Sola, B. (2023). *Mavi vatan başarı testi (MVBT) geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması*. *Ege Coğrafya Dergisi*, 32(2), 361–373. <https://doi.org/10.51800/ecd.1358507>
- BBC. (2024, July 30). *Mavi Vatan doktrini nedir, niçin tartışılıyor?* <https://www.bbc.com/turkce/articles/cq5xv23n3x7o>
- Bjola, C., & Holmes, M. (2015). *Digital diplomacy: Theory and practice*. Routledge.
- Buzan, B., Wæver, O., & de Wilde, J. (1998). *Security: A new framework for analysis*. Lynne Rienner.
- Campbell, D. (1998). *Writing security: United States foreign policy and the politics of identity*. University of Minnesota Press.
- Chiozzo, V. D., & Neves, A. L. V. (2024). *The Blue Homeland (Mavi Vatan): Turkey's naval strategy in the surrounding seas (2020–2023)*. *Revista da Escola de Guerra Naval*, 30(2), 257–283.
- Çandar, C. (2020, August 26). *Turkey's Blue Homeland doctrine: Signaling perpetual conflict in the Mediterranean and rough waters ahead*. *Turkey Analyst*.
- Denizeau, A. (2021). *Mavi Vatan, the "Blue Homeland": Origins, influences and limits of an ambitious doctrine for Turkey*. IFRI.
- Deriziotis, A. (2021). *The "Blue Homeland" and Erdoğan's rhetoric: State doctrine or populist narrative?* In *Convergence and Confrontation: The Balkans and the Middle East in the 21st Century* (pp. 9–32).
- Doty, R. L. (1996). *Imperial encounters: The politics of representation in North-South relations*. University of Minnesota Press.

- Ekman, M. (2018). *Online Islamophobia and the politics of fear: Manufacturing the green scare*. In *Muslims, migration and citizenship* (pp. 149–165). Routledge.
- Flohr, M. (2025, March 31). *Key concept: Securitization (Copenhagen School)*. *Critical Legal Thinking*. <https://criticallegalthinking.com/2025/03/31/key-concept-securitization->
- Gingeras, R. (2020, June 2). *Blue Homeland: The heated politics behind Turkey's new maritime strategy*. *War on the Rocks*.
- Gülbakan, B. (2021). *Türk dış politikasındaki dönüşüm: Libya iç savaşı ve Doğu Akdeniz bağlamında konjonktürel bir inceleme (2010–2020)* [Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi]. Yök Tez.
- Gürdeniz, C. (2019). *Mavi Vatan yazıları*. Kırmızı Kedi Yayınevi.
- Hansen, L. (2006). *Security as practice: Discourse analysis and the Bosnian war*. Routledge.
- İzol, R. (2022). *Güvenlik boyutuyla Doğu Akdeniz krizi*. *Akademik Hassasiyetler*, 9(19), 57–75.
- Jabbarlı, G. (2023). *Dijital diplomasi ve sosyal medya*. <https://www.iprc.com.tr/tr/digital->
- Kancı, M. A. (2019). *Mavi Vatan'ı savunmak*. <https://www.aa.com.tr/tr/analiz/mavi-vatan-i->
- Karayani, A. Q., & Siromyatnikov, İ. V. (2016). *Voennaya psikhologiya: Uchebnik dlya vuzov*. Yurayt Publishing House.
- Kocamanoğlu, A. (2005). *Türkiye açısından Doğu Akdeniz'in stratejik önemi*. *Deniz Basımevi Müdürlüğü*.
- Krasner, S. D. (1999). *Sovereignty: Organized hypocrisy*. Princeton University Press.
- Kribbe, H. (2020). *Turkey's actions in the Mediterranean call for the projection of EU power, not mediation*. <https://eprints.lse.ac.uk/107293/1/europpblog>
- Laclau, E., & Mouffe, C. (2014). *Hegemony and socialist strategy: Towards a radical democratic politics* (Vol. 8). Verso Books.
- Moudouros, N. (2021). *“Blue Homeland” and Cyprus: The “Survival of the State” coalition and Turkey's changing geopolitical doctrine in the Eastern Mediterranean*. *Vestnik RUDN. International Relations*, 21(3), 459–471.
- Müller, K., & Schwarz, C. (2021). *Fanning the flames of hate: Social media and hate crime*. *Journal of the European Economic Association*, 19(4), 2131–2167. <https://doi.org/10.1093/jeea/jvaa015>
- NATO. (2019). *NATO glossary of terms and definitions (AAP-06)*. NATO Standardization Office. <https://nso.nato.int/>
- Neumann, I. B. (1999). *Uses of the other: “The East” in European identity formation*. Manchester University Press.

Özer, A., & Özçetin, B. (2024). *Rewriting history: Directorate of communications and neo-Ottoman ideological recasting of Turkey's history. Southeast European and Black Sea Studies*, 1–18.

Pantazis, P. (2025). *Manifestations of Neo Ottomanism and the Blue Homeland* [Doctoral dissertation, La Trobe University]. La Trobe University.

Saygılı, M. K. (2023). *Türkiye'nin deniz yetki alanlarındaki ulusal güvenlik doktrini: Mavi Vatan* [Yüksek lisans tezi, Trakya University]. Yök Tez.

Stratejik Ortak. (2020, August 20). *Doğu Akdeniz: Türkiye'nin Mavi Vatan'daki egemenlik mücadelesi*. <https://stratejikortak.com/2020/08/dogu-akdeniz-turkiye-mavi-vatan->

SWP Berlin. (2024, September). *Turkey's strategic autonomy in the Black Sea and the Eastern Mediterranean*. Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP).

Şen, O., & Açıkgöz, C. (2022). *Türkiye'nin Doğu Akdeniz'i güvenlikleştirme üçgeni: Söylemler, görseller, eylemler. Alternatif Politika*, 14(1), 142–175. <https://doi.org/10.53376/ap.2022.05>

Şentürk, G. (2025, July 28). "Mavi Vatan bizimdir ve bizim kalacak!" *Ülke Postası*. <https://www.ulkepostasi.com/yazarlar/gokalp-senturk/mavi-vatanda-sessiz-ama-kararli->

T.C. Dışişleri Bakanlığı. (2022). *Türkiye-Libya siyasi ilişkileri*. <https://www.mfa.gov.tr/turkiye>

T.C. İletişim Başkanlığı. (2022). *İletişim Başkanı Altun, Yeni Medya ve Dijital Terörizm Çalıştayı'nda konuştu*. <https://www.iletisim.gov.tr/turkce/haberler/detay/iletisim-baskani->

T.C. Millî Savunma Bakanlığı. (2025, July 5). *Bayrak dalgalandıkça Mavi Vatan bizimdir!* <https://x.com/tcsavunma/status>

TRT. (2022, June 10). *Ege'de Yunan düğümü: Silahlandırılan Meis*. <https://www.trthaber.com/haber/dunya/egede->

US Defence Information Center. (2003). *USA Air Force basic doctrine*. <https://apps.dtic.mil/sti/tr/pdf/>

Yaka, M. A. (2024). *Türkiye ve Mavi Vatan*. Ceres Yayınları.

Yaycı, C. (2019). *Sorular ve cevaplar ile münhasır ekonomik bölge (MEB) kavramı*. Deniz Basımevi Müdürlüğü.

Yaycı, C. (2020). *Doğu Akdeniz'in paylaşım mücadelesi ve Türkiye*. Kırmızı Kedi Yayınevi.

Yıldırım, Ö. (2022, July 29). *Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanı Altun: Dijital terörizm de bir milli güvenlik meselesidir*. Anadolu Ajansı. <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/cumhurbaskanli>

Telif ve Lisans Bildirimi

Bu makalenin tüm yayın ve telif hakları Journal of Academic History and Ideas / Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi'ne aittir. Makale, dergi tarafından Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı (CC BY-NC 4.0) kapsamında açık erişimli olarak sunulmaktadır (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>). Bu lisans kapsamında, makale uygun bilimsel atıf yapılması koşuluyla ve yalnızca ticari olmayan amaçlarla her türlü ortamda kullanılabilir, çoğaltılabilir ve paylaşılabılır; ancak orijinal içeriğin değiştirilmesi, dönüştürülmesi veya üzerinde türev eser üretilmesi kesinlikle yasaktır. Dergide yayımlanan çalışmaların bilimsel, hukuki ve etik sorumluluğu tamamen makale yazar(lar)ına aittir; dergi editörleri ve yayın kurulu bu içerik nedeniyle sorumlu tutulamaz. Makalenin ticari yeniden kullanımı, çeviri veya yeniden yayımlanmasına ilişkin tüm talepler, derginin editör kuruluna akademiktarihvedusunce@gmail.com adresi üzerinden iletilmelidir.